мр Предраг Димитријевић, УПРАВНИ АКТИ И САВРЕМЕНА ТЕХНОЛОГИЈА, "Економика", Ниш, 1995, стр. 114.

Монографија "Управни акти и савремена технологија" представља допуњену и успешно приређену верзију магистарског рада мр Предрага Димитријевића, асистената на Правном факултету у Нишу. Рад обухвата три основне тематске целине, закључак, списак литературе и резиме на енглеском.

У првом делу, "Појам и карактеристике управног акта" (стр. 5-32), аутор даје основне теоријске и позитивно-правне карактеристике управног акта, његова обележја (доносилац, ауторитативност, правно дејство, конкретност), као и појам управне ствари.

У другом делу "Савремена технологија и управа" (стр. 35-50), аутор обрађује проблематику општег појма савремене технологије, односно права и технологије и информатизацију управе.

У трећем делу, "Информациона технологија и управни акт" (стр. 51-96), аутор обрађује материју информационе природе, правно-техничке претпоставке, као и правне могућности и ограничења у вези са информатизацијом управног поступка. У оквиру овог, иначе најзанимљивијег дела, такође се обрађују питања у вези са употребом рачунара у доношењу управних аката, затим питања правне природс и важење управних аката донетих путем рачунара, као и питања у вези са грешкама поводом управних аката донетих уз примену савремене компјутерске технологије.

Како се у раду, између осталог, истиче, годишње се у земљи донесе на десетине милиона управних аката и то највише од стране локалне управе у скраћеном поступку. При томе, велики удео имају и недржавни колективитети који су снабдевени јавним овлашћењима за решавање у управним стварима. Технолошка модернизација управе изнутра развија и концептуално мења класични државноправни модел управе. Имплементација информационе технологије доприноси брзини и фреквентности једног управног система. Компјутеризована управа постаје један оперативно-флексибилни систем који је у стању да одговори захтевима времена. Савремена технологија обезбеђује ефикасну информациону комуникацију унутар управног система чиме се стварају претпоставке за креативно решавање административних проблема и битно растерећење локалног нивоа управе. Ово има за последицу економичност целокупног управног система. Полазећи од тога, аутор констатује да употреба информатичке технологије у процесу одлучивања доношењем управних аката утиче на промену карактера самог акта управног одлучивања, са једне, као и на промену физиономије модерне управе, са друге стране. Употреба рачунара повећава техничку и друштвену ефикасност управе. Управа се тако прилагођава бројним, комплексним и динамичним потребама савременог живота. Она постепено све више поприма карактер "службе", која пружањем "административних услуга" ефикасно задовољава потребе грађана у глобалном комуникационом процесу соци-

јалне регулације. На овај начин управна ефикасност заснована на информационој технологији постаје кључ за разумевање трансформисане улоге државе у савременом друштву, улоге која државу не своди само на "апарат за вршење власти и принуде", већ на сложени организациони, функционални и технолошки систем "јавних служби" чија је основна сврха задовољавање разнородних потреба грађана и општи социјални и културни развитак заједнице.

Имајући наведено у виду, монографија "Управни акти и савремена технологија" мр Предрага Димитријевића, заслужује да буде при руци свакоме ко жели да се бави проблемима доношења, важења и правног дејства управног акта на савремен и делотворан начин.

др Стеван Лилић

Проф. др Гавро Перазић, мр Радослав Распоповић, МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ ЦРНЕ ГОРЕ 1878-1918, Зборник докумената са коментаром, "Побједа", Подгорица, 1992. године.

Објављивање књиге "Међународни уговори Црне Горе 1878-1918", аутора проф. др Гавра Перазића и његовог млађег колеге и сарадника мр Радослава Распоповића, одвија се у време кад се не можемо похвалити озбиљнијим научним напорима у овој области. Изашла из штампе у издању подгоричке "Побједе" и конципирана као зборник докумената са коментаром, књига је заправо наставак обимног научног опуса проф. Перезића и његових сарадника.

Конкретно, овај научни пројекат у великој мери је у континуитету са претходним научним ангажманом аутора, који је изражен кроз књигу проф. Перазића "Нестанак црногорске државе у I светском рату" из 1988. године. У истој књизи снажним документационо-аналитичким прилазом износе се аутентична документа о Црној Гори, али исто тако и о њеном међународноправном положају у том периоду. Износи се низ отворених питања из домена међународне активности тадашње Црне Горе, њених међународних и уговорних односа са другим државама, затим правне импликације "Одредаба о полагању оружја" из 1916. године, описују се догађаји везани за познату Подгоричку Скупштину, догађаји и последице проистекли из Божићне побуне 1919. године и настанак Краљевине СХС као новог субјекта међународног права и међународних односа. На подлози овог научног истраживања настао је и зборник докумената "Међународни уговори Црне Горе 1878-1918".

Концептуално, зборник докумената са коментаром састоји се од уводног дела са предговором и још четири дела. У уводном делу аутори истичу међународне уговоре као један од извора међународног права и унутрашње правне акте донете у вези са тим уговорима. Мултилатералне уговоре карактеришу као акте кодификације међународног права и већег степена објављености. Билатералне уговоре дефинишу као акте обавезивања држава у двостраним међународним односима и мањег степена објављености. Даље, врше поделу међународних уговора по основима обавезивања на јавноправне, приватноправне и акте који су део уговора и процеса уговарања. Гранични случајеве међународних уговора аутори само помињу, али се њима не баве. У питању су међународни уговори закључени пре 1878. године и са накнадним правним последицама. На крају уводног дела аутори посебно истичу циљ њиховог пројекта у смислу прикупљања извора међународ-